

Kommunstyrelsen

Tjänsteskrivelse - Ärende om folkinitiativ gällande bevarandet av Gävle Flygplats

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

att avvisa folkinitiativet *Bevarandet av Gävle Flygplats*

Ärendet i korthet

Under år 2024 initierade Gävlebygdens Flygklubb (nedan kallad föreningen) en namninsamling i syfte att få till stånd en folkomröstning. Bakgrunden var fullmäktiges beslut om att hos Transportstyrelsen hemställa om att fastigheten Gävle Överhärde 63:1 ska avinrättas såsom flygplats (Kommunfullmäktiges beslut § 2 per den 23 september 2024, ärendenummer 24KS139). Den 21 januari 2025 lämnade föreningen in namninsamlingen i syfte att väcka ett s.k. folkinitiativ (ärendenummer 25KS61). I mars beslutade kommunstyrelsen om föreskrifter för granskning av folkinitiativ (Kommunstyrelsens beslut § 53 per den 11 mars 2025, ärendenummer 25KS63). Syftet med föreskrifterna var att lämna närmare bestämmelser om hur ett folkinitiativ ska granskas och hur vissa bestämmelser i kommunallagen ska förstås.

Gävle kommun genomförde en direktupphandling i syfte att låta en extern aktör granska namninsamlingen. Den externa aktören, KPMG, skulle utreda hur och i vilken omfattning underskrifterna uppfyller de formkrav som finns angivna i kommunallagen. KPMG skulle också ta ställning till hur många underskrifter som de facto fanns och förklara varje underskrift för giltig eller ogiltig. KPMG överlämnade sin rapport i juni.

KPMGs granskning visar följande. Totalt finns det 11 221 underskrifter. Av dessa bedöms 3 162 underskrifter vara ogiltiga. Den vanligaste orsaken är att en underskrift brister i formellt hänseende, till exempel att personnumret inte är fullständigt. Enligt granskningen är 7 875 underskrifter giltiga.

Kommunstyrelsen

I juli 2025 lämnade föreningen in ytterligare namnlistor till kommunen. Enligt mediala uppgifter kan det finnas 600 namnunderskrifter i dessa namnlistor. Frågan är hur dessa underskrifter ska beaktas i ljuset av att folkinitiativet lämnades in i januari 2025. Enligt styrelsens bedömning utgår kommunallagen från att ett folkinitiativ lämnas in vid ett och samma tillfälle. Detta bekräftas också i ett rättsfall vari det uttalas att en kommun inte har någon skyldighet att beakta kompletteringar av ett folkinitiativ. I avsaknad av andra beslut saknas det skäl att frånga den utgångspunkt som kommunallagen utgår ifrån: Ett folkinitiativ lämnas in vid ett och samma tillfälle. Det framgår implicit av 8 kap. 2 § andra stycket KL. Mot denna bakgrund anser styrelsen att den komplettering som lämnades in i juli 2025 inte ska beaktas som en del av folkinitiativet.

En förutsättning för att det överhuvudtaget ska föreligga ett folkinitiativ är att minst tio procent av de röstberättigade i kommunen har skrivit under initiativet och att dessa underskrifter i övrigt uppfyller de formkrav som finns angivna i bestämmelsen. Hur många som är röstberättigade i kommunen varierar över tid. Den senaste statistiska uppgiften från Valmyndigheten publicerades den 1 mars 2025. Enligt myndigheten fanns 82 530 röstberättigade i kommunen detta datum. Tio procent av 82 530 är 8 253. Eftersom antalet giltiga underskrifter understiger 10 procent av de röstberättigade i kommunen anser styrelsen att det inte finns något folkinitiativ i formell mening. Det saknas därför förutsättningar att pröva ärendet i sak. Folkinitiativet ska därför avvisas.

Beslutsunderlag

Promemoria, *Komplettering av folkinitiativ*, 2025-08-26

Rapport, *Granskning av namnunderskrifter*, 2025-06-11

Beslutet ska skickas till

Gävlebygdens Flygklubb

3(3)

Datum 2025-08-26

Diarienummer: 25KS91

Dnr 25KS91-12

Kommunstyrelsen

Filip Henriksen
Kommunjurist